

Wiadomości krajowe.

Okólnik

C. K. Rządu krajowego.

Warunki, pod któremi pensjonistom i pensjonistkom za granicą urodzonym, tak stanu cywilnego jako i wojskowego, którzy o pozwolenie na podróżowanie i czasowy pobyt za granicą proszą, urlop także na przeciąg czasu trzech po sobie następujących lat, od Władz nadwornych, do dawania tychże urlopów upoważnionych, z zachowaniem istniejących przepisów paszportowych i emigracyjnych, udzielony być może.

Najjaśniejszy Pan raczył najwyższą uchwałą z dnia 5. Lipca 1822 zezwolić, aby pensjonistom i pensjonistkom za granicą urodzonym, tak stanu cywilnego, jak i wojskowego, o pozwolenie na podróżowanie i czasowy pobyt za granicą proszącym, urlop także na przeciąg czasu trzech po sobie następujących lat, przez upoważnione do dawania tychże urlopów Władze nadworne z zachowaniem istniejących przepisów paszportowych i emigracyjnych, pod następującymi warunkami udzielanym być mogły:

1. Że wprawdzie pensya dla nich zachowana będzie, iednakże pobieranie oney za czas pobytu za granicą wstrzymanem zostanie.

2. Że assygnacya na nowo, pensyi wstrzymaney, a to dla pensjonistów i pensjonistek cywilnych, tak za czas urlopu, jako też na przyszłość, za prośbą strony, dopiero wtedy nastąpić ma, jeżeli strona paszportem prawnie przepisany i na granicznej stacyi Austriackiej opiewadczonym, należycie wywiędzie się, że w czasie wyznaczonym do C. K. Austriackich Państw powróciła;

3. że co się tycze odciągania z pensyi (Carenz), które wojskowi pensjonisci i pensjonistki przez czas urlopu ponosić mają, takowe podług istniejących przepisów pozostać mają nakoniec

4. że ta strona, któraś swój pobyt za granicą, nawet nad dozwolony trzechletni czas urlopu przedłużyc przymuszona była, o przedłużeniu urlopu z przytoczeniem przyczyn, przed koncem tegoż prosić ma, w przeciwnym

bowiem razie, utracilaby zachowane dla siebie prawo do pensyi.

Ta najwyższa uchwała stosownie do dekretu wysokości Kamery nadwornéy z dnia 14. Kwietnia r. b. do powszechnéy podaie się wiadomości.

We Lwowie d. 28. Kwietnia 1823.
(Podpisy).

Z Wiednia d. 3. Czerwca. — Podczas odbytego d. 2. Czerwca 1822 na mocy najwyższego patentu z d. 21. Marca 1818 losowania dawniejszego długu Stanu procentowego w pięciadziesiąt papierowych podła koléy na Nr. 117.

Kolę ta zawiera obligacye bankowe 5 procentowe od Nru. 109875 włącznie aż do Nru. 110984 wynoszące w kapitale milion 241 ZR. 12 kr. a w ilości procentowéy podług zmniejszoney stopy 25.006 ZR. 1 3/4 kr.

Kurs Wiedeński z dnia 2go Czerwca: Obligacye długu Stanu 5 procentowe w M. K. 82 1/6 — Obligacye na pożyczkę do wygrania przez losy z r. 1820 za 100 ZR. M. K. — — — Obligacye na pożyczkę do wygrania przez losy z r. 1821 za 100 ZR. M. K. — — — Certyfikaty na pożyczkę z r. 1821 za 100 M. K. — — — Kurs na Augsburg za 100 Kur — Br. Uso. — — — Moneta konwencyjna za 100, 249 7/8. — Akcyje bankowe, iedna po 918 1/2 ZR. M. K.

Wiadomości zagraniczne.

Hiszpania.

Monitor z d. 22. Maia umieścił następujące telegraficzne doniesienie z Boceguillas datowane pod d. 18tym:

Jeneral Major do JW. Ministra Wojny.

Głowna kwaterya znajduje się tu od dnia wtorek wczorajszego.

Straż przednia oddziału odwodowego była dzisiaj w Buitrago.

Oddziały wojska, które Abisbal porzucił za Madrytem, cofnęły się ku temu miastu.

Jeneral Hrabia Molitor był d. 11. w Sarmenie. Dywizya dowodzona przez Jenerala Pamphile Lacroix, przeszła d. 8. przez Cinke, dnia tego samego zajęła miasto Monzon i przedmurze twierdzy. Na oddział

wałogi Lerydy uderzyła w Alcares posłana tam straż uważająca i odpędziła go.

Jenerał Molitor pędziła wzdłuż Segry. Zapewne musiał teraz odebrać rozkaz udania się z całym wojskiem swoim na prawy brzeg rzeki Ebro.

Monitor z d. 21. umieścił następującą urzędową wiadomość od wojska Pirenejskiego z Arandy d. 15. Maia pisana: »Pochód dywizyi Jenerała Oberta odhylał się bez przeszkody. W Agradzie i w Almanza obywateli mieszkający największy zapał; władze rojalistyczne są czynne; urządzone własnie kompanie ochotników, i wszędzie donosili mieszkańcy Jenerałowi Obertowi o najsłynniejszych obrotach nieprzyjaciela. Jenerał ten już od dnia 12. ma związek z Bessierem, rojalistycznym Hiszpańskim Jenerałem, którego wojsko było wczoraj w Medyna Celti i w Siguenzie i ścigało oddział posiłkowy Jenerała Bessieres, co większa przed kilku dniami między Catalajudem i Medyną Celti zabrało mu 4 dział, 20 żołnierzy, 200 naboioów prochu. Ballesteros czyni przez Terruel i Cuencę cofające się obroty ku Walencyi, i zdaje się, że już wszelkie zaufanie u wojska swowego utracił. Między wielu jego zbiegami, którzy go codziennie opuszczają, 50 ludzi jego oddziału samych zasłużonych, dobrze uzbrojonych i ubranych, udało się do Jenerała Oberta; zapowiedzieli jeszcze przybycie i innych wielu. Bron ich posłana będzie kształconym się rojalistycznym oddziałom, samych odesłał do domu, gdzie zostawać będą pod okiem władz miejscowych. Kilkunastu ludzi, których Bessieres poymał w potyczce d. 15. Kwietnia, a których 150 konstytucyjnych żołnierzy strzeżę; wypuscili ciż sami na wolność porzuciwszy wraz ze swoim naczelnikiem stronę rewolucjonistów. Jenerał Obert będzie dnia jutrzejszego w Siguenzie i podług zlecenia uda się do Madrytu.«

Czwarty oddział wojska.

»Girona d. 15. Maia 1823.«

»Jenerałowie Donnadieu i Curial znaleźli się d. 15. ze swoimi dywizjami w Wichu. Dnia tego samego był Baron d'Eroles w Ripollu, a stronniki rojalistyczny Bozon w Berga.«

»Jenerał Curial odebrał rozkaz wyruszenia do Santa Colona z wojskiem będącym pod jego dowódctwem, ma dawać bacznosc na Hostalrych i oddział Milanta i zasydować się w Santa Seloni. Baron d'Eroles udaje się w tymże kierunku przez Paresite do Lluenes, ma zamiar udać się do Manreay

będąc w porozumieniu z Jenerałem Donnadieu, który tam także z całą swoją dywizją udać się zamysla. Naczelnik rojalistyczny Bozon kieruje się podług tego samego obrotu ścigając wojsko swoje ku Cardonie. Wyborowe wojsko z oddziału Barona d'Eroles ścigało Minę w celu wysledzenia jego pochod; według odebranych doniesień miał on przez Montserat cofać się ku Barcellona.«

»Miasto Olot zajął batalion Francuzów; w Wichu i w Ripollu znajdują się kilka kompanii Hiszpanów.«

»Od dnia 11. Maia zajęliśmy Palamos, gdzie wojsko nasze dobrze bywa przyjmowane.«

Monitor z d. 23. Maia zawiera następujące urzędowe wiadomości od wojska Pirenejskiego z Gironny z d. 17go:

»Czwarty oddział wojska. Dywizya Curiala zgromadzona w kierunku ku Hostalrychowi rozpoczyna jutro blokadę tego miejsca, gdy tymczasem straż uważająca wtargnęła aż do Santa Seloni. Dywizya ta ma także odebrać Forderę. Saint Feliu, port tak nam dla własnego utrzymania się potrzebuje, zajęty będzie przez Jenerała Rastignac iedną częścią 3go pułku dywizyi Damasa. Jenerał Donnadieu znajduje się dzisiaj w Moha gdzie się spodziewa spotkać z nieprzyjacielem. Podług przybyłych wiadomości: Lloberas i Milans cofnęli się ku Granolles. Baron d'Eroles stoi pod Lussens; nazajutrz wyruszy ku Manzera.«

Na posiedzeniu Stanów d. 3. Maia czytano zdanie sprawy rządu tyjące się układów z Angielskim handlowym domem Bernales. Rząd robi przełożenie, ażeby za nieważną oświadczyć ugodę pożyczki zawartą dnia 14. z domem Bernales, ponieważ dom ten tężże ugody nie dotrzymał i wzbraniał się, do czego wszelako był obowiązany, przyjęć wexle zaciągnięte na siebie. — Na posiedzeniu z d. 4. Maia zdała sprawa Kommissyia skarhu o środkach nadzwyczajnych, których wymagały niniejsze okoliczności. Nie przyjęła przełożenia przez Rząd uczynionych, lecz na ich miejsce podała raczej wniosek, zawierający wiele obrotów, takim sposobem możnaby zaległe odebrać podatki i rozporządziła nadzwyczajny wojenny podatek wynoszący 200 milionów. Kommissyia skarhu przełożyła w równym czasie wniosek do prawa, gdzie oznaczono jest, ile każdy obywatel nadzwyczajnego podatku płacić powinien, na co także obroconą będzie siedma część dóbr, których naród ma żądać od dochowienstwa.

Podług doniesień z Sewilli, które d. 7.

Maia do Madrytu przybyły, mianował Król Jmé Marszałka polnego Franciszka Milans Jeneralem Porucznikiem swego wojska. Ma być ciągle czynnym w Katalonii. Biuro Ministra Spraw Zewnętrznych oddano tymczasowo P. Vadillo. Ponieważ P. San Miguel odebrał pozwolenie udania się do wojska, miał już wyładować i udać się do oddziału Miny. P. Calatrava przyjął godność Ministra Spraw Wewnętrznych. PP. Zoraquin, Caosens i de la Borana, którzy ieden po drugim mianowani byli tymczasowo na Ministerstwo Wojska, nie chcieli objąć tego biura.

Na posiedzeniu Stanów d. 28. odrzucono żądanie Jenerala Riego, który chciał urządzać oddział ochotników i działać przeciw nieprzyjacielowi. Żądał, ażeby płaca, którą mu przysądżono 1821, zamienioną została w kapitał celem opędzenia wydatków tej legii. Odrzucono także i inny wniosek tyczący się nowyego kokardy, składający się z kolorów czerwonego, zielonego i fioletowego. Przyjęto prawo tyczące się ukształcenia legii cudzoziemców. — Na posiedzeniu d. 29. przyjęto prawo względem zbiegostwa, a na posiedzeniu d. 1. Maia przystąpiono do mianowania nowych współczłonków biór. Prezesem na miesiąc Maj, obrany został P. Ferrer. Wezwał Stany, ażeby pomógł Rządowi w wykonaniu pospiesznie owych środków ku chronię Ojczyzny przeznaczonych, które na mocy wyroku z d. 23. Kwietnia tenże Rząd za potrzebne poczyta. Zlecił oraz, ażeby poczyniono rozporządzenia tyczące się odpowiedzialności wszystkich urzędników Stanu.

Francya.

Xiężna Angoulême chciała d. 13. Maia stanąć w Marsylii, a d. 16. t. m. w Toulonie. Do Marsylii przybył d. 9. Maia na Sardyńskię fregacie, »Handelazwaney, Xięże Carignan z Liworno i po dwugodzinny wypoczynku dalszą przedsięwziął drogę przez Bayonnę do Francuzkiej głównej kwatery.

Sąd Paryżkię poprawczyę Policyi zatrudniający się w dniach ostatnich procesem przeciw liberalnemu Deputowanemu Stanów Departamentu Wyższego Renu, P. Koechlinowi, w ogólności względem tęj sprawy wydał d. 17. Maia następujący wyrok: »Ponieważ Koechlin ogłosił się za autora i wydawcę pisma pod tytułem: Historyczne opowiadanie wypadków w Kolmarze, w którym to piśmie bez dowodu i na przekorę prawdy,

obwinia Władze Departamentu Wyższego Renu i Krolewskich Ministrów, że (w tylekrotnie powtarzanej już) sprawie Narrona wystali dwa szwadrony w zbrodniczym zamiarze podlegania do rokoszu mieszkańców Departamentu Wyższego Renu, a osobliwie miasta Mühlhausen podeyrzanego już względem politycznego sposobu myślenia i wyborów liberalnych Deputowanych — skazuje się więc Deputowanego Koechlina na sześciomiesięczne więzienie, na harę pieniężną 3,000 franków i na powrócenie wydatków prawnych.

Królestwo Polskie.

— Z Warszawy d. 2. Czerwca. —

JO. Xięzę Wołkoński, Major Jeneralny wojsk Rosyjskich, Adjutant N. Pana, w przejeździe do wód za granicę przybył dnia onegdajszego do tutejszey Stolicy.

Dnia wczorajszego zaś przybył tu Wielki Szambelan Dworu N. Pana, Narayszkin.

Turcyja.

Dostrzegasz Austriacki zawięta, co następuje:

— Z Konstantynopola d. 10. Maia. —

Nieprzerwany porządek i bezpieczeństwo, które ciągle w Stolicy i we wszystkich tęj obwodach panują, są po największey części owocem zbawiennego przekształcenia Janczarów, czém Rząd menstannie się zatrudnia. Od śmierci Haleta Efendego przekształcenie to znacznie czyni postępy. Śmiało Haleta postanowienie, ażeby znaczny ilość Oficerów Janczarskich powołać do powszechnego zgromadzenia Rady, ożywiło rozszerzenia i nadzieję tęj w każdym względzie niebezpieczny milicyi, wszelako nowość ta zaginęła wraz z tęj wynalazcą. Powszechne zgromadzenia Rady stały się bardzo rzadkiemi i jeżeli odbywają się czasem jeszcze dla formalności, nie wielu, i to tylko wyższych Oficerów Janczarskich powołują na nie. Ale nie tylko tym sposobem zniknął zupełny wpływ polityczny Janczarów, lecz i ich wewnętrzne urządzenie przybięra z dniem każdym nową postać. Skazani na naysurową karność, za ledwie mogą pomysleć o jakim sprzeciwianiu się, albo o wybuchach rokoszu. Aga Janczarów wykonywa przepisane mu systema z największą wytrwałością i zapalem, nawniejsze przewinie nie karane bywa śmiercią, albowiteż wygnaniem; a przykłady tego rodzaju dane w ostatnich tygodniach powszechną między tym oddziałem wnieciły boiaźn, stały się oraz największem uspokojeniem dla innych klas ludu. Pierwszy

I najważniejszy zamiar, ażeby oddział Janzarów zrobić nieszkodliwym, tak dobrze, jakby już przyprowadzono do skutku; wszakże tak daleko spełni się i drugie zverzenie W. Sultana, który chce oddział ten będący niegdys czołem Otomanskiej sily zbrojney, do dawnego przyprowadzić stan, to dopiero przyszłosc okaże. Ponieważ terazniejszy W. Sultau nigdy nie zaniedbuje przy swoich planach Rządu, szanować zasad dawnych zwyczajów, urzędzeń i sposobów postępowania, zamiar jego uda się mu zapewne prędzej, niżeli jego poprzedników, którzy przy swoich urzędzeniach o tym względzie zapominali.

»Gdy wszystkie już do niniejszey wyprawy na Archipelagu przeznaczone statki udały się w różnych oddziałach do Dardanelłów, odpłynął narescie i Kapudan Basza d. 3. Maia. Podróż jego stowarzyszoną była z najważniejszymi szczegółami. W. Sultau ze swojego wstępnego pomieszkania z Beschiktasch udał się niespodziewanie na pokład Admiralskiej fregaty i dopóty iey nie opuścił, dopóki od Seraiu nie odpłynęła. Oddalając się, dał Kapudanowi Baszy w podarunku 500 kiesz złotych i rozkazał, ażeby pomiędzy osadę okrętową rozdano 1.500 kiesz ze Starbu.

»Przed oddaleniem się W. Admirała odwiedziła go C. K. Internuncyusz i Krolewsko Angielski Posel i mieli z nim długie i ważne obrady. Zalecali mu nie tylko w przedsiębierney wyprawie korzyści żeglugi i handlu swoich ziemków, lecz oraz także, a to w najwyższych wyrazach sprawę ludzkości. Wystawiali mu, jak najdokładniej, jaką powszechną niechęć w Europie, a jaką strasną dla Turckiego Państwa sprawiłoby wznowienie owych scen krwawych, które odznaczały dawniejsze epoki tego nieszczęśliwego boju. Lecz Chostrew Basza zapewnił ich ze swoihey strony, że takie same rozkazy odebrał od swojego Państwa, że zgadza się z tem zupełnie własne jego życzenie i przekonanie i że stale sobie postanowił nigdzie dotąd żadney nie używać przemocy, dopóki nie użyje wszelkich sposobów dobroci i pojednania, bo nawet w najprzykrzych przypadkach tylko z uzbrojonymi nieprzyjaciółmi obchodzi się z całą surowością nie zaś z bezbronnymi. Pełnomocnictwo dane w tey wyprawie Kapudanowi Baszy tak jest rozległe, jak tylko być może i żaden dowódca Turckiey floty nie posiadał jeszcze podobnego; ale że jest człowiekiem zręcznym, któ-

ry dokładnie sądzi o terazniejszym stanie rzeczy i który z dawnych stosunków zna dobrze przeciwników, z ktorými mieć będzie do czynienia, sądzi więc każdy, że wszystkiego użyje, by zamiaru swoiego bez wszelkiego krwi rozlewca dostąpił. Zapewna nayspieszniej jego czynoscia będzie uprzedzanie miejsc warownych w Morei i w Kandyi. Lecz nikt nie wie nic o tem z pewnością i przeto wiele sprzecznych wieści znajduje się w obiegu.

»Podług nayszywniejszych podań, Turcka flota składa się z 13 fregat, z 9 korwet, 14 brygów, 6 bombardyerów i 31 okrętów przewozowych. Do tego nie liczyliśmy jeszcze Egipskich i Berberyjskich okrętów. Mają one naysurowszy rozkaz, ażeby bez wyraźnego rozkazu W. Admirała nigdzie nie wylądowały, tylko, ażeby krążyły po morzach.

»O położeniu rzeczy w Morei nie zupełnie jesteśmy uwiadomieni. Wszelkie jednak doniesienia przybyłe tu w ostatnich tygodniach z miejsc różnych, zgadzają się w tem zupełnie, że rozterki, bezkarnosc i nieporządki wszelkiego rodzaju ciągle pomnażają się pomiędzy powstańcami. Kolo kotroni panuje wyłącznie w Napoli di Romania, nie chce nie słyszeć ani o Senacie, ani o zgromadzeniach ludu i nie-pragnął Deputowanych, którzy się tam zeyść mieli. Ci zagrozili postanowieniem właściwego Rządu, co także podług niektórych doniesień w samey istocie doprowadzili do skutku. Inne podobniez wiarygodne listy zapewniają, że nie tylko Demetryusz Ipsylanty, ale nawet Manrokordato, Negry, Bozary i Koletty uwilą do Włoch się udać. Jak wiadomo, Demetryusz Ipsylanty dawno już odegrał rolę swoję, zaś oddalenie innych byłoby największem politycznem nieszczęściem, jakie tylko mogło się kiedy wydarzyć powstańcom.

»Wszystkie nowsze doniesienia o potyczkach lądowych i morskich są zmysłone. Z listów spóźnionych dowiadujemy się, że w mieście Marcu zdarzyła się w Kalamacie pomiędzy naczelnikami różnych stronnictw okropna potyczka i że gdyby nie wdanie się Beya Mainy, iey skutkiem stałoby się było niezłotoczne zniszczenie miasta. Nie wiadomy nam jest powód tego wypadku, w którym po wielu okropnych zabójstwach stronnictwo Kolo troniego poddać się było przemuszono, lecz że się zdarzył ten wypadek to żadney wątpliwości nie podpada.